

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

Emlékeztető
az Emberi Jogi Kerekasztal alakuló üléséről
Budapest, 2012. december 13.

Helyszín: 1055 Budapest, Báthory utca 10. Földszinti Konferenciaterem

Időpont: 2012. december 13. csütörtök, 14-16 óra

Tárgy: Az Emberi Jogi Kerekasztal alakuló ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

1. napirendi pont – az Emberi Jogi Munkacsoport elnökének és alelnökének köszöntője

Dr. Kovács Zoltán, társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár, a Munkacsoport elnöke miután üdvözölte az Emberi Jogi Munkacsoport (a továbbiakban Munkacsoport) tagjait és a civil szervezetek képviselőit, bevezetőjében röviden ismertette a Munkacsoport céljait és eddigi tevékenységét.

A Kerekasztal kimondottan a kormány, illetve a tárcák szakértői és a civil szervezetek közötti párbeszéd terepe. Az elnök leszögezte: az alakuló ülésen még nem a döntéshozás, hanem a közös munka megindítása a cél. Emlékeztetett arra, hogy az elmúlt 23 évben példanélküli, hogy a civil szféra szisztematikus, kormányzati szintű átfogó kezelésére létrejön egy testület. A Kerekasztal az előzetes tervek szerint a következő évben legalább kétszer össze fog ülni. A munkacsoportok létrehozása a pályázatban jelzett 12 kategóriában történik. Az elnök arra kérte a civil szervezeteket, hogy jelezzék, illetve pontosítsák az Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága (a továbbiakban Titkárság) útján, hogy mely munkacsoportok munkájában szeretnének tevékenyen részt venni. A jelentkezések alapján a Titkárság január közepére összeállítja a munkacsoportok résztvevőit, majd várhatóan február elején elkezdődhet az operatív munka.

A Kerekasztal nem egy döntéshozó fórum, nem rendelkezik ilyen jogkörökkel, sokkal inkább javaslattevő, a vitát, a kormányzati és a civil párbeszédet összesítő felület, amely a konszenzusos kérdésekben javaslatot tud tenni, akár kormány-előterjesztés formájában. A Munkacsoport és a kormányzat részéről is egyaránt nyitottsággal állnak a munkacsoportok tevékenységéhez. A szervezetek bármiféle észrevétel vagy probléma felmerülése esetén akár szóban, vagy írásban a Titkárság útján jelezhetik azokat.

A pályázatban megjelölt 12 téma az ENSZ időszaki jelentéséhez igazodik, de bővíthető még további altémákkal. A munkacsoportok munkájának eredménye a jövőben nem csak a jelentés kétéves felülvizsgálatához, hanem a Kormány új emberi jogi jelentésének megszületéséhez is hozzájárul. Az elmúlt 23 évben a kormányzat nem készített ilyen típusú emberi jogi összefoglalót, de a minisztériumok és egyes szervezetek közreműködésével 2013 áprilisában, még egyelőre előkészületi formában elkészülne az első emberi jogi jelentés. A jövőben pedig a Munkacsoport és a Kerekasztal eredményeit, meglátásait is figyelembe véve a magyar kormány minden évben elkészítené az összefoglalót, mely reményeink szerint keretet adna az emberi jogi vállalásoknak.

Az emberi jogok területén sohasem állhat meg a munka, folyamatosan szükség van a cselekvésre, és minden civil és állami szervezet munkájára. Ez a fórum is azért jött létre, hogy teret adjon ennek a párbeszédnek, és megteremtse a már régóta várt munka keretét.

Összesen 92 szervezet jelentkezett az októberben kiírt pályázati felhívásra. Megfelelő kompetenciavizsgálat elvégzése mellett a Munkacsoport elnöke és alelnöke együttesen választotta ki a Kerekasztalt alkotó 47 szervezetet. A lista azonban nem zárult le, a szervezetek tagságát évről-évre felülvizsgálják, illetve újabb szervezetek kaphatnak lehetőséget a részvételre. A most be nem került szervezetek véleményére és munkájára is számít a Munkacsoport. Bármilyen sérelem, panasz vagy meglátás esetén a Titkárság mindenkinek a rendelkezésére áll.

Dr. Répássy Róbert, igazságügyért felelős államtitkár, a Munkacsoport alelnöke köszöntőjében jelezte, hogy a meghívott szervezetek kiválasztásakor figyelembe vették reprezentativitásukat, területi lefedettségüket illetve tevékenységi körüket. Jelezte, hogy a szervezetek számára az Igazságügyért Felelős Államtitkárság is rendelkezésre áll. Az alakuló ülés megfelelő alkalom a működéssel, tartalmi kérdésekkel kapcsolatos javaslatok jelzésére.

Dr. Kovács Zoltán ezután arra kérte a jelenlevő Kerekasztal-tagokat, hogy jelezzék a közös munka operatív feltételeivel kapcsolatos észrevételeiket és kérdéseiket, továbbá, hogy a majd január elején kézhez kapott jegyzőkönyvet véleményezzék.

2. napirendi pont – a Kerekasztal tagjainak javaslatai a munka operatív feltételeihez kapcsolódóan

Mikesy György, a Fáy Károly Hallássérültek és Fogyatékosok Egyesületének elnökének véleménye szerint a közös munkában a horizontális szemléletet kell érvényesíteni. Jelezte, mivel minden területen vannak fogyatékos személyek, ezért élve a lehetőséggel, több munkacsoport munkáját is segíteni kívánja.

Dr. Kovács Zoltán reagálásában megerősítette, hogy semmi akadálya nincs annak, hogy a munkacsoportülések a horizontális elv alapján működjenek. Ha egy szervezet több területen is képviseltetni kívánja magát, nyugodtan megteheti, az ülések időpontjai nem fognak egybe esni.

Dr. Répássy Róbert megerősítette, hogy a Munkacsoport tagjai azok az államtitkárok, akiknek tevékenységi területe lefedi a tematikus fórumok témáit. Lehetőség szerint a megjelölt 12 területért felelős szaktárcák, államtitkárságok első számú vezetője részt fog venni az egyes munkaüléseken.

Mikesy György javasolta a 12 téma mellé a büntetés-végrehajtás területének felvételét, mert a téma nemcsak a fogyatékossgal rendelkező személyeket, de más hátránnyal élő társadalmi csoportokat is érint.

Dr. Kovács Zoltán a felvetéssel kapcsolatban emlékeztetett arra, hogy a Munkacsoport az egyéb polgári és politikai jogok védelme kategóriájába sorolta ezt a kérdéskört.

B. Kis Béla, az Erdélyi Magyarok Egyesületének elnöke felvázolta, hogy a Magyarország területén élő erdélyiek a Menekültügyi Koordinációs Bizottság 1992-es megszüntetése óta nem rendelkeznek érdekérvényesítő lehetőséggel, ezért egy külön munkacsoport felállítását javasolta a nagyjából 300 000 fős csoportnak.

Dr. Balogh András József alezredes, a Honvédelmi Minisztérium főosztályvezetője elmondta, hogy a Munkacsoport keretein belül korábban felmerült a büntetés-végrehajtással kapcsolatban egy önálló tematika létrehozása, azonban a kérdéskör különbözősége miatt - a területen az emberi jogok egy része jogosan korlátozott - a Munkacsoport az egyéb polgári és politikai jogok védelméhez sorolta.

Gyene Piroska, a Fogyatékossgal Élő Emberek Szervezeteinek Tanácsának elnöke azt a kérdést tette fel, hogy horizontális munkacsoportok alakulása esetén a szervezetek delegálhatnak-e szakértőket. A képviselő afelől is érdeklődött, hogy a fogyatékosokat érintő kérdések kapcsán milyen lehetőségük nyílik a szervezeteknek a kormány tisztviselőivel történő eszmecsere.

Dr. Kovács Zoltán válaszában leszögezte, hogy a meghívás nem személynek szól, hanem szervezetnek, adott esetben pozíciónak. Horizontális működés esetén lehetőség van arra, hogy egy szervezet több képviselőt delegáljon. A Munkacsoport célja, hogy a szervezetek ne egymással, hanem a Munkacsoporttal, a Munkacsoport pedig a szervezetekkel konzultáljon.

A Munkacsoport arra törekszik, hogy a legmagasabb szintű állami vezetők és szakértői testületek is részt vegyenek ezeken a konzultációkon.

Centgráf Károly, a Református Rehabilitációs Alapítvány képviselője észrevételezte, hogy az ENSZ-jelentésben, illetve a nemzetközi gyakorlatban a szenvedélybetegek és a fogyatékkal élők azonos jogi védelmet élveznek, míg hazánkban ez a kettő elkülönül.

Makainé Barkóczi Gizella, a Roma Nővédelmi Közhasznú Szervezet elnöke jelezte, hogy 30 éves munkatapasztalatával és szervezete 12 éves fennállásának tanulságaival kíván hozzájárulni a Munkacsoport munkájához.

Jeney Orsolya, az Amnesty International Magyarország képviselőjében a témákhoz tervezett időkeretről érdeklődött.

Dr. Kovács Zoltán válaszában leszögezte, hogy bár az egyes tematikus munkacsoportok saját maguk számára is kialakíthatják a párbeszéd kereteit, de emellett mindenképpen szükséges a beszélgetés strukturálása. Az egyes munkacsoportok vezetői saját határukban, illetve a szervezetekkel való egyeztetés eredménye fényében szabják meg az ülések időtartamát. Az államigazgatás már megteremtette a párbeszéd kereteit. Szükség esetén, a kapacitásoktól függően akár hetente is lehet ülésezni. A célokat a munkacsoportok szintjén is ki kell jelölni, és a folyamatosan alakuló, konszenzusos keretek között foglalkozni a témával.

Matusek M. Zsuzsanna, az Országos Gyerekvédő Liga elnöke felhívta a figyelmet arra, hogy az általa fontosnak tartott, gyermekeket és fiatalokat is érintő szenvedélybetegek jogi védelme nincs önálló témaként megjelölve. Lehetőség szerint szervezete szeretne ennek a munkacsoportnak a működésében is részt venni.

Csizmadia László, a Civil Összefogás Alapítvány elnöke örömét fejezte ki a Kerekasztal megalakulásával kapcsolatban és méltatta a civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár, Latorcai Csaba részvételét. Továbbá felvetette egy, a civilek etikai kódexével foglalkozó nemzetközi konferencia rendezését 2013-ban.

Dr. Herczog Mária a Család, Gyermek Ifjúság Egyesület elnöke emlékeztetett, hogy az ENSZ és egyéb nemzetközi szervezetek egyezményeihez kapcsolódó különféle jelentési kötelezettségek száma egyre nő. Az ENSZ Gyermekjogi Bizottsága, melynek a képviselő is a tagja, összeállított egy integrált útmutatót a résztvevő országok számára a jelentések összeállításának megkönnyítése érdekében. Véleménye szerint érdemes volna

végiggondolni, hogyan lehetne egy hasonló munkamódszert kialakítani és alkalmazni a Munkacsoport körében.

Dr. Kovács Zoltán arra kérte az elnököt, hogy január közepéig jutassa el a fent említett szempontrendszer a Munkacsoport titkárságára.

Dombos Tamás, a Magyar LGBT Szövetség ügyvivőjének véleménye szerint a UPR-ajánlások megvalósítása mentén kellene elkezdni a munkát, a jelentésben hangsúlyosan szereplő területekre fókuszáltan kéne odafigyelni. A legtöbb, szám szerint 17 UPR-ajánlás a gyűlölet-bűncselekmények témájával kapcsolatosan fogalmazódott meg. Mivel ez a terület több társadalmi csoportot is érint, meglátása szerint érdemes volna ennek a területnek egy külön munkacsoportot létrehozni.

Dr. Pap Enikő, a Magyar Női Érdekvégyesítő Szövetség képviselője kérdése arra irányult, hogy a kormányzat tervezi-e a közeljövőben a Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlősége Tanácsának összehívását, és hogy ha igen, akkor mi lesz a viszonya a tanácsnak a Munkacsoporttal.

Dr. Kovács Zoltán biztosította a képviselőt arról, hogy a Munkacsoporton keresztül lehetőség nyílik a nők és a férfiak társadalmi egyenlőségével kapcsolatos észrevételek ismertetésére.

Dr. Pethő Annamária, a Nők a Magyar Nemzetért Egyesület elnöke felszólalásában az alakuló ülés apropóján egy SZMSZ összeállítását javasolta.

Dr. Kovács Zoltán a felvetésre azt javasolta, hogy a Munkacsoport SZMSZ-ének megfelelő elemeit alkalmazzák a munkacsoportok szintjén is. Ezt az SZMSZ-t a Titkárság elküldi a szervezeteknek. A Munkacsoportok szintjén az üléseket az azt koordináló állami apparátus hívja össze és vezeti le, ahol minden munkacsoport kialakíthatja a saját működési szabályzatát. Sajnos a Kerekasztal alakuló ülése jellege miatt nem alkalmas egy ilyen SZMSZ elfogadására.

Dr. Dénes Balázs, a Társaság a Szabadságjogokért elnöke megköszönte a részvételi lehetőséget, valamint azt, hogy egy szervezetnek több munkacsoport munkájában is lehetősége nyílik részt venni. A gyermekjogokkal foglalkozó szervezetek előzetes listájáról hiányolta az oktatás területén megvalósuló szegregáció és diszkrimináció témájával foglalkozó Esélyt a Hátrányos Helyzetű Gyerekeknek Alapítvány részvételét. Tudomására

jutott, hogy egy meghívott szervezet jelezte, hogy lemondana a részvételi jogáról a CFCF javára. A képviselő azt kérte a Munkacsoport elnökétől, hogy fontolják meg ezt a javaslatot.

Dr. Kovács Zoltán reagálásában kifejtette, hogy a kiválasztás folyamán senkit nem utasítottak el, de fontos, hogy értelmezhető keretek között működjön a Kerekasztal. A csere helyett azt javasolta, hogy a CFCF-et valamelyik szervezet képviselje: a háttérben folytassák le az egyeztetéseket, és ezek után a közös álláspontot képviselje. Mind a 12 terület munkájában országos szinten munkát folytató, és reprezentációval bíró szervezetek vesznek részt.

Dr. Dénes Balázs javasolta, hogy a kérdésről tartsanak szavazást.

Gellér Judit, az ERRC képviselője azt a kérdést tette fel, hogyha a csere nem is lehetséges, a szervezet delegálhatja-e egyes területekre a CFCF szakértőit.

Dr. Kovács Zoltán leszögezte, hogy a Munkacsoport nem egy döntéshozó, hanem egy véleményformáló testület. Minden szervezetnek lehetősége van arra, hogy egy másik szervezet álláspontját képviselje. Szerinte ez a fórum a párbeszéd terepe.

Csizmadia László, a Civil Összefogás Alapítvány elnöke a szavazást rossz ötletnek tartja, szerinte a vélemények könnyen összegyűjthetőek.

Dr. Répássy Róbert reagálásában elmondta, hogy a működés kereteit a tematikus fórumok adják, nincs akadálya annak, hogy egyéb szervezetek, szakértők is a meghívottak között legyenek, de lehetőség szerint egy szervezet részéről egy ember szóljon fel. Ez a keret nem teljesen lezárt, a nyilvánosság kérdése megoldja ezt a kérdést. Rengeteg szervezet nem pályázott a részvételre, de mégis részt kívánnak venni a munkában. Az a cél, hogy a felsorolt témákban tematikus, hozzáértő párbeszéd folyjon.

Balogh Lídia a MONA részéről is a szavazás mellett foglalt állást. Az elnök a szavazást információhiányra hivatkozva elutasította.

Dr. Pardavi Márta, a Magyar Helsinki Bizottság részéről hangsúlyozta, hogy a kerekasztal és a munkacsoportok működése nyilvános és átlátható legyen – részben annak érdekében, hogy azokról az abba formálisan fel nem vett, de érdeklődő szervezetek (így a CFCF is) tájékozódhassanak és tevékenységéhez hozzájárulhassanak. Kérdezte, hogy a nyilvános

működés megteremtésére milyen tervek vannak, készül-e például honlap, ahol a tematikus munkacsoportok ülései (napirend, jegyzőkönyvek, stb.) hozzáférhetőek lesznek.

Dr. Kovács Zoltán rámutatott arra, hogy az alakuló ülés is teljesen sajtó nyilvános. Senki nem szeretné korlátozni a meghívottakat abban, hogy véleményüket, meglátásukat megosszák a munkával kapcsolatban. A lehetőség adott a párbeszédre, bár önálló honlap létrehozása nincs tervben, helyette a belső információáramlás a hangsúlyos. A meghívott szervezetek alapján létrejött adatbázisban a szervezetek észrevételei megosztásra kerülnek a tagokkal. Az együttműködés túlstrukturálásának nincs értelme, a keret adott, a párbeszéd tartalommal való feltöltése pedig nyitva áll. A jövő évben kétszer tervezi kerekasztal formájában összehívni ezt a fórumot (előreláthatólag 2013 júniusában, illetve decemberben). A nyilvánosság segítségével számon lehet kérni a Kerekasztal és a munkacsoportok munkáját.

Dr. Répássy Róbert hangsúlyozta, hogy a háttéranyagok széles körű terjesztése lehetővé teszi a kapcsolattartást azokkal a szervezetekkel, akik bár pályáztak, de mégsem kaptak meghívást a kerekasztalra. Számos kérdésben jogalkotási feladatról beszélünk, amelyre a vonatkozó lehetőségeket a különböző jogszabályok írják elő. A munkacsoport egy plusz fórum, egy közvetlen lehetőség. Nagyon fontos a nyilvánosság, de sajtóesemény helyett mindenképpen érdemi párbeszédet kell folytatni.

Dr. Kovács Zoltán reményei szerint a fórumon senki nem azért vesz részt, hogy közvetlen támogatáshoz vagy forráshoz jusson. Kihangsúlyozta, hogy ez egy munkafórum.

Dombos Tamás a Magyar LMBT Szövetség részéről az Emberi Jogi Munkacsoportnak a munkacsoportok működtetésében betöltött szerepéről, valamint az ülések lebonyolításával kapcsolatos adminisztratív feltételek biztosításáról (ülések helyszíne, az elhangzottak dokumentálása) érdeklődött.

A felvetésére **Dr. Kovács Zoltán** válaszolt, miszerint minden témának lehetőség szerint a leginkább érintett államtitkárság lesz a gazdája. Az Emberi Jogi Munkacsoport Titkársága, illetve a kapcsolódó titkárságok végzik az információ áramoltatását, a beérkező dokumentumok, és jegyzőkönyvek továbbítását.

Végezetül az elnök minden szervezetnek megköszönte a részvételt. Az ülésről készült jegyzőkönyv és a további tudnivalók január első felében érkeznek.

Budapest, 2013. január 2.

A jegyzőkönyvet a hangfelvétel alapján készítette: Szabó Magda (EJMCS Titkársága).